

STUDENTI PITAJU:

Studenti pitaju prodekana za nastavu dr. fra Domagoja Runju?

Smijemo li koristiti prijenosna računala i ostala tehnološka pomagala kao sredstva za bilježenje podataka na predavanjima?

U ime svih studenata veliko hvala na odgovoru!

Sva pitanja možete slati na mail LiSTa Studenata Teologije!

MOLITVA PRIJE UČENJA

(Sv. TOMA AKVINSKI)

Neizrecivi Stvoritelju,

koji si iz obilja mudrosti ustanovio tri kora anđela i postavio ih divnim redom nad spoznatljivo nebo te najvećom ljepotom podijelio dijelove svemira:

Ti, koji si ustanovio istiniti izvor svjetla i mudrosti za počelo koje nadvisuje, udostoj se uliti zraku svoje jasnoće nad tminu mojeg razuma u kojoj sam rođen, ukloni od mene dvostruku tminu – grijeh i neznanje.

Ti, koji nijemima daješ razgovijetan jezik,

pouči moj jezik i na moje usne izlij milost svoga blagoslova.

Daj mi domišljatost razabiranja, sposobnost pamćenja, množinu i lakoću doznavanja, temeljitost tumačenja, obilnu milost govorenja.

Uredi početak, upravljaj napredak, učini potpunim završetak!

Ti, koji si istiniti Bog i Čovjek: koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

inFORMACIJE

Susret za mlade trećom srijedom u mjesecu

Srijeda, 20. siječnja 2016. u 20.30 h, Velika dvorana Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu

Tema: „Šta će mi Crkva?“, Predavač: msgr. Mate Uzinić, biskup dubrovački.

Euharistijska slavlja na KBF-u

Sveta misa za studente laike slavi se svakog utorka nakon predavanja u 13 sati u studentskoj kapeli uz liturgijsku animaciju samih studenata. Mogućnost za sv. ispovijed je prije mise, kao i ponedjeljkom u 13 sati. Duhovni asistent studenata laika je mr. sc. don **Jenko Bulić.**

LiST je tiskan potporom Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu.

Urednik: **Josip Ulić**

Uredničko vijeće: **Marko Vrkić, Danko Kovačević, Klement Radosoljić, Matea Stržić, Lovro Lulić**

Grafički obradio: **Marko Grgić**

Za sve ostale informacije možete se obratiti na: studentskolist@gmail.com

List Studenata Teologije

GODINA IX :: siječanj 2016. :: BROJ 5. (44)

RIJEČ UREDNIKA

Pozdrav svima!

Možda je najbolje uvod zamijeniti kratkom pričom. Ako je dobra, priča uvijek unosi u svijet stvarnosti poruku na svoj, za neke, simpatičan način.

Bijaše jedan kralj koji je cijeloga života vodio ratove kako bi proširio granice svoga kraljevstva. U 60. godini shvatio je da nije pronašao smisao života na zemlji. Sazvao je vijeće svojih ministara i zapovjedio im: „Uzmite sav novac iz mojih riznica i pođite na sve četiri strane svijeta - nabavite mi najmudrije knjige da upoznam istinski smisao života.“ Savjetnici uzeše vreće novca i pođoše na sve četiri strane svijeta. Nakon sedam godina vratili se s 40 deva natovarenih raznovrsnim malim i velikim knjigama. Pred kraljem je stajalo brdo knjiga. Kad ih je ugledao, kralj povika: „Sad mi je 66 godina, nemoguće je da ih sve pročitam. Načinite mi njihov sažetak!“ Pronađeni su najvjestiji svjetski čitači koji se dadoše na posao. Za sedam godina načinili su sažetak sveukupne svjetske mudrosti. Bijaše to teret koji je nosilo sedam deva. „Imam 73 godine,“ - reče kralj - „nemam vremena pročitati sve te

knjige. Načinite još jedan sažetak.“ Načiniše kako je kralj naredio. Za sedam godina napisan je teret knjiga koji je pred kralja donijela jedna deva. „Meni je 80 godina,“ - reče kralj - „zdravlje mi je narušeno, oči umorne. Neću ih moći pročitati. Sažmite još jednom!“

Mudraci su radili dan i noć sljedećih sedam godina. Sažetak sažetaka bila je velika knjiga u kojoj je bila sva mudrost cijeloga svijeta. Upravo toga časa dojuri sluga i reče mudracima: „Brzo donesite knjigu, kralj je na umoru!“ Bilo mu je 87 godina. Najmudriji među mudracima priđe kralju u smrtnoj agoniji. Kralj mu tiho šapne: „Sažmi sve u jednu rečenicu!“

„Živi sadašnji trenutak“, reče mudrac.

Pa se ti misli!

Ekipa, približio se ispitni rok i ostalo nam je još nešto vremena za učenje, pa je možda najbolje da budemo kao mravi:

Ne odustajmo, gledajmo naprijed, ostanimo pozitivni i učinimo sve što možemo.

Sretno!

Urednik

ODGOVOR PROF. DR. DON EDVARDA PUNDE NA PITANJE:

Što je potpuni oprost i koja je za nas njegova važnost u odnosu na ulazak u raj i vječni život?

Prvo što mi je palo na pamet kada sam pročitao vaše pitanje bilo je: to je pitanje za profesora sakramentologije. Drugo što sam pomislio: a što reći u nekoliko redaka? A onda mi je Urednik *Liste* rekao da zbog slojevitosti pitanja, odgovor može biti i malo duži. Dapače, reče!

Najprije bih rekao da se čini da na pitanje što je (potpuni) oprost (lat. *indulgentia*), nitko ne uspijeva dati odgovor koji bi nas posve zadovoljio. Od dokumenata sa strane Učiteljstva, uz *Zakonik Kanonskog Prava* (Kan. 992-997) i *Katekizam Katoličke Crkve* (br. 1471-1479), uputio bih na Apostolsku konstituciju *Indulgentiarum Doctrina* (Nauk o oprostima) Pavla VI., koju imamo i u hrvatskom prijevodu. Iz tog dokumenta potječe definicija koju nalazimo u *Zakoniku* (Kan. 992) i *Katekizmu* (br. 1471). Ona glasi:

„Oprost je otpuštenje pred Bogom vremene kazne za grijeh čija je krivnja već izbrisana, što ga vjernik, prikladno raspoložen i pod sigurnim i određenim uvjetima, postiže pomoću Crkve, koja, kao služiteljica otkupljenja, ovlašteno dijeli i primjenjuje blago Kristovih i svetačkih zadovoljština“.

U dokumentu se detaljno razlaže biblijska utemeljenost i teološka razložnost, kao i kratke praktične upute vezane uz oprost. Nauk o oprostima definira se kao „stoljetni nauk i praksa“ u Katoličkoj Crkvi. Ipak, radi se o nauku koji je redovito izazivao i izaziva nemale polemike. Nije problem toliko u tome što svaki odgovor sa sobom povlači još više pitanja, pa i sumnji, koliko u tome što su odgovori na pitanje o oprostima često nespojivi s kršćanskom slikom Boga i objavljenom antropologijom. Mislim tu u prvome redu na razumijevanje oprosta kao povlastice koja se postiže „trgovачkim“ umijećem.

Pri tome mislim i na moguće zlorabe sa strane crkvenih vlasti koji udjeljuju oprost. Također, **neprihvatljivo je mišljenje oprosta koje bi dovelo u pitanje cjelovitost oproštenja primljenog u sakramentu krštenja i/ili ispovijedi.**

Svjestan, dakle, nemogućnosti iscrpnog odgovora, ograničit ću se na perspektivu koju nam nudi jedna rečenica iz bule *Misericordiae Vultus*, kojom je Papa Franjo najavio *Godinu milosrđa*:

„Unatoč tomu što smo primili oprost, u svome životu nosimo proturječnosti koje su posljedice naših grijeha. [...] Ali milosrđe Božje jače je i od toga. Ono postaje *oprost* Oca koji po Kristovoj Zaručnici, svojoj Crkvi, dopire do grješnika kojemu su grijesi oprošteni i oslobađa ga svih natruha koje su posljedice grijeha, omogućujući mu da djeluje velikodušno, da raste u ljubavi, a ne da ponovo pada u grijeh“ (MV 22; riječ *indulgentia*, u buli se spominje 7 puta).

Iz ove rečenice, u kojoj se definiranje oprosta veže uz proturječnosti koje nosimo kao posljedice grijeha, želio bih istaći neke teološke i antropološke istine. Svaki grijeh ima svoje posljedice. One prvenstveno utječu na samoga grešnika. Time i na njegov odnos s Bogom. Grijeh je razorna, rušilačka snaga, koja onemogućuje čovjeka za ljubav, za odnos, ali i koja ra-

zviđa u čovjeku neuredne težnje koje sežu dalje od same sklonosti na (konkretni) grijeh.

Primjerice, ako je netko dugo godina kockao, onda je taj grijeh u njemu razvio ne samo ovisnost, nego i gubitak samopouzdanja, vjerojatno umanjio i radnu sposobnost, te uzrokovao nepovjerenje u Božju providnost. Grijeh, može se reći, postaje snaga koja utječe na oblikovanje čovjeka, njegova ponašanja, navika, pa i njegovog odnosa s Bogom.

Čovjek kojemu je objektivno oprošteno, sada se suočava s proturječnostima, za čije je nadvladavanje potrebna ozbiljna borba. Ne samo kvalitativno, nego i kvantitativno, u smislu da je potrebno vrijeme. To vrijeme možemo nazvati vrijeme čišćenja, obnove ili čak novog stvaranja. Oprost je potreban kako bismo do kraja postali nova stvorenja. Ne samo ljudi kojima je *oprosteno*, nego i ljudi koji žive *novi život*. **Rekao bih da je oprost snaga kojom Bog „stvara“ novog čovjeka, koji je umro grijehu, a živi Bogu.**

Oprost time pomaže i dubljem, ispravnijem shvaćanju sakramenta ispovijedi. Ona nije magični čin nego poziv na obraćenje, na ustrajnost u borbi protiv grijeha. Ostaje pitanje *kada* i kako oprost djeluje. Odnosno, ono što vas zanima: hoće li baš jedno konkretno ostvarenje uvjeta koji se traže za potpuni oprost uistinu u jednom trenutku osloboditi čovjeka od svih vremenitih kazni i od posljedica grijeha (npr. kada netko – kako kaže jedna posebna Povlastica iz *Odredbi o oprostima* – „na Veliki četvrtak, tijekom svečane pohrane presvetog sakramenta nakon mise Večere Gospodnje, pobožno izmoli kitice *Tantum ergo*“)? To pitanje treba ostaviti Bogu. On o tome odlučuje. Svakoako, on to može i želi učiniti! U to se ne bi smjelo sumnjati! Smatram da pitanje *vremena* i nije toliko važno. Važno je vjerovati da Bog uvijek djeluje, ali na svoj božanski način i u *svoje vrijeme*. Iz te perspektive promišljam i odgovor na drugi dio pitanja. Najprije valja reći da je

govor o *oprostu* kompatibilan s katoličkim naukom o čistilištu koji je posebno definiran na Firentinskom i Tridentnom koncilu. Sviđa mi se intuicija poznatog bibličara Gnillke, koji kaže da je sâm Isus Krist oganj koji će nas pročistiti u čistilištu. Ili, s obzirom na našu temu: **Isus Krist je naš oprost**. Bilo u ovome životu, bilo nakon smrti. On je uništio grijeh i smrt i samo s Njime i po Njemu mogu biti uništene sve naše proturječnosti, sklonosti na grijeh, sve što nas priječi da budemo potpuno Božji. Samo nas On može učiniti *novim ljudima* „mrtvima grijehu, a živima Bogu u Kristu Isusu!“ (Rim 6, 14).

Oprost se, dakle, nipošto ne smije shvatiti kao automatsko osiguranje vlastitog spasenja. Zapravo bi to bila neka vrsta kršćanskog utilitarizma. Iako kršćanin čitavim svojim živ-

ljenjem (molitvom, radom, dobrim djelima...) teži vječnom spasenju kao konačnom ispunjenju, opasno je svesti svoj život na egoistično (!) (po principu „spasi dušu svoju, a za sve drugo je lako“) i grčevito skupljanje „zasluga“ za nebo. **Kršćanin se ne osigurava gomilanjem povlastica, nego nadom, odnosno pouzdanjem u Božja obećanja.**

Konačno: **želim vam da više promišljate o Isusu Kristu** nego o tome „kako se dočepati“ raja. **On je blago koje nam Crkva posreduje** i primajući ga, već jesmo u zajedništvu sa Svetima... **Tko pronade to blago, ne samo da jest u raju nego i donosi raj svima koje susreće!** U ime studenata hvala don Edvardu Pundi.